

Tribuna Nouă

REDACȚIA ȘI
ADMINISTRAȚIA
Bulev. Regina Maria Nr.
12. Tipografia „Aradul”

INSERTII
se primesc după tarif la
Administrația ziarului
și la toate agențiile de
publicitate.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL

DIRECTOR: ION MONTANI.

2 Lei ex.

Noul statut al Comerțului

— Interesele Ardealului —

Arad, 26 Sept. 1924

...bonamente:
...an . 520 Lei
...an . 260 Lei
...an . 130 Lei

...ntarea instituțiilor quasi-ofi-
...a Camerelor de Comerț a fost
...minată, la origina ei, de pre-
...area unei raționale reglementări
...erțului în genere. În acest scop,
...a renunțat la unele din drep-
...sale regaliene în favoarea în-
...comunității comercianților, lă-
...și alegă din sânul lor ele-
...ele cari să exercite acele drep-

...erurile se potriveau de minune
...ele vremuri „normale” când nu
...noșteau fenomenele de ordin
...omic și financiar cari au ridicat,
...lele noastre, nenumeratele pro-
...e, care de care mai delicată și
...insolubilă.

...că dela începutul războiului mon-
... poate și mai înainte, în timpul
...oiului balcanic, schimbarea con-
...milor economice influențase în
...grad viața socială, încât au în-
...t să se deseneze, în statutul co-
...al, oarecare asperități, cari s'au
...tut în mod progresiv.

...m avut de înregistrat, la început,
...cari ieșiri insolite ale Camerilor
...Comerț, manifestări de desacor-
...u reprezentanții puterii admi-
...nistrative și, încetul cu încetul,
...stituții s'au transformat, pe ne-
...te, exclusiv în organe ale apă-
...intereselor clasei negustorești.

...ncepe abuzul de drept.
...e unde, mai înainte vreme, Ca-
...le de Comerț, mândre de quas-
...omia ce se acordase breslei co-
...cianților, se armonizau perfect cu
...nele legale superioare și lucru-
...mergeau strună, întrucât echili-
...ntre cerere și ofertă pe deo-
...te și lipsa fluctuațiilor pieții pe
...alta, nu dădeau loc la o ciocnire de
...ese vitale între consumator și in-
...mediarul producătorului, azi lu-
...rile s'au schimbat.

...pe măsură ce ne apropiam de zi-
...noastre, instituțiunea Camerilor
...Comerț derogă dela atribuțiunile
...iațiale. Puțin câte puțin, ea s'a
...nformat într'un organ de luptă
...potriva consumatorilor și de spri-
...a noilor moravuri negusto-
...născute în timpul războiului,
...o armă de apărare a speculei.

...de altă parte, noua așezare a
...ului român întregit, nu este îm-
...șată îndestul de vechea legiuire
...Camerelor de Comerț. Mult puțin
...era, comerțul vechiului regat
...ma un tot unitar și mai că nu
...ta, în sânul lui, deosebiri de in-
...ese având la baza lor considera-
...de ordin național. Astăzi însă,
...sânul breslei negustorești se ating
...ese mari cari își au reflexul în
...ni superioare de stat, în însăși
...omia noastră națională.

...Cam acestea vor fi fost, desigur,
...ivele pentru cari s'a început în-
...mirea unui proiect de lege asupra
...rganizării Camerelor de Comerț.
...cunoaștem nimic din principiile
...luzitoare ale proiectului dar cre-
...m că se va ține seamă, în spe-
...de interesele Ardealului, pro-
...ete prin excelență industrială și
...mercială.

...bare în sensul cel puțin al unei echil-
...brări între elementul pur româ-
...nesc și cel strein în clasa negusto-
...rească. Industriile nu respectă prin-
...cipiul unei proporțiuni echitabile
...ntre lucrătorii români și cei streini,
...proporție care trebuie realizată pe
...categoriile ierarhice ale personalului.
...Nu avem în diferitele industrii, și
...conducători români alături de cei
...streci, lucru absolut necesar pregă-
...tirii unui personal, condițiune esen-
...țială pe lângă aceea a capitalului,
...pentru crearea, de aci încolo, a unei
...industrii pur românești.

...Dimpotrivă. Acestor mari lipsuri
...vine să se adauge, din cauza condi-
...țiilor adverse, un fel de prigoană
...împotriva românilor. Elementul pro-
...mator al acestei prigoane sunt în-
...săși instituțiunile cari se cheamă Ca-
...merle de Comerț cu anexele lor,
...printre cari Camerele arbitrale. Ace-
...stea din urmă, compuse în majori-
...tate din streini, nu pot fi și nu sunt
...impartiale față de împricinatii ro-
...mâni cari își au averea și onora-
...lor în puterea acestor instanțe co-
...merciale, ai cărei componenți au
...tendența firească de a sdrobi con-
...curența românilor.

...Starea de complexă inferioritate
...a românilor este deci vădită. Rolul
...celor cari întocmesc proiectul de
...lege este, necondiționat, de a aduce
...îndreptarea acestei stări de lucruri.
...Și mijloacele s'ar găsi, în cadrul în-
...suși al Constituțiunii și al legilor
...de drept comun existente.

...Relevăm o posibilitate. Se inten-
...ționează, de același legiuitor, înfiin-
...țarea unor Camere agricole. Fiindcă
...agricultura este, în ultimă analiză,
...și o industrie și un comerț, de ce
...s'ar înființa o instituțiune separată?
...Agricultura, care este pur româ-
...nească, ar trimite, într'o Cameră
...comună de Comerț, Industrie și Agri-
...cultură, elementele cari să majoreze
...pe streini. În mod automat s'ar re-
...para atunci nedreptatea ce se face
...românilor și echilibrul care s'ar sta-
...tornici ar da posibilitate unei ase-
...menea unice instituțiuni să fie ex-
...clusiv regulatorul vieții noastre co-
...merciale.

...Nu ne gândim nici un moment la
...nedreptățile industriei care se află
...în mâini streine, dar voim cu stă-
...ruință repararea nedreptății pe cari
...împrejurările o fac românilor, pen-
...trucă dorim o înflorire a economiei
...naționale.

Un comerciant român.

Situția Austriei

...Viena, 24. — Pentru întâia oară după
...atentat, cancelarul Seipel a apărut în comi-
...siunea parlamentară, făcând o expunere a
...tratatelor dela Geneva. Cancelarul austriac
...a arătat că delegații austriaci dela Geneva
...au căutat să convingă pe financiarul lunei
...întregi și pe baza certificatelor financiarilor
...că opera de asanare a Austriei este asigu-
...rată, stabilizarea valutei sigură și refacerea
...vieții economice, cu toată criza care dom-
...nește, pe cale de înapoi. Raportul comi-
...tetului financiar, care a lucrat absolut inden-
...pendent, confirmă aceste speranțe și că situa-
...ția economică a Austriei permite plasarea
...de capitaluri străine în întreprinderile pri-
...vate. Cererile și sfaturile comitetului finan-
...ciar vor fi înapoi în discuția
...budgetului și votării noilor legi. Cance-
...larul Seipel a anunțat apoi convocarea unei
...conferințe a guvernelor federale în scop de
...a unifica politica financiară pe tot teri-
...torul austriac.

Lupta cu înălțimile

NOTE

Arad 26 Sept.

...Nenumăratele, eroicele încercări de-a învinge
...Everestul au extins noțiunea despre capacitatea
...omului de-a suporta viața în atmosfera marilor
...înălțimi. Până la 8400 metri, omul nu numai că
...poate trăi, ci învinge chiar și oboselile ușoare.

...E interesant deci să știm până la ce înălțime
...ajunge viața animală și vegetală. Capra săl-
...batică de pe Himalaia e fricoasă, însă la poalele
...Everestului se apropie la o distanță de douăzeci
...de pași. Aceste animale ajung până la 5000 metri,
...acolo unde află puțină iarbă întotdeauna. Pase-
...rile, în migrațiunile lor, ajung până la mari în-
...ălțimi. La 4000 metri, în bălțile tibetane trăesc
...gâște sălbatică, rațe etc. Vulturii se ridică până
...la 7000 metri, iar ciocirile până la 8000 m. și chiar
...și mai sus. Animalele se duc până unde găsec
...hrană, fără să le pese de frig sau de variațiile
...aerului. Același lucru se poate spune și despre
...indigeni. Tibetanii își construiesc locuințele până
...la 4000 metri, pe înălțimi, însă își urmează vi-
...tele, la pășune, și mai sus. Există o mică șopâră
...scurtă, care trăește pe platourile Tibetului; serpi
...nu se văd la acea înălțime decât în timpul pri-
...măverii când e foarte cald sau vara. Activitatea
...furnicilor încetează la 4000 de metri; viespii se
...pot vedea și la 5000 de metri. O samă de soiri
...de fluturi, musculițe și chiar și greeri se află
...până la înălțimea de 6000 m. Toate insectele au
...culoarea stâncilor așa că abia-abia se pot deosebi
...de acestea; și nu e ușor să îți explici această ne-
...cesitate de „mimetism” în locuri unde viețuito-
...arele au așa de puțini dușmani.

...La foarte mari înălțimi se află animale puțin
...simpatice care se ascund între pietri: cărcălaguri,
...ploșnițe etc. Lipitorile caută umezeala și trăesc
...în torentele înghețate ale munților.

...In ce privește vegetația, aceasta rezistă mai
...puțin. Ea încetează înaintea vâleii animale.

...Măzăricea albastră a fost cea din urmă
...plantă văzută la o înălțime de 5000 metri.

...Peste toate se va înălța, într'o bună zi, bi-
...ruința omului.

Refacerea C. F. R.

...Eri dimineața, a avut loc o lungă între-
...vedere între ministrul de finanțe, dl Vintilă
...Brătianu și dl St. Pretorian, director
...general al C. F. R.

...S'a discutat amănunțit întreaga problemă
...a nevoilor C. F. R. și toate mijloacele de
...refacere ale acestei administrațiuni.

Un distins ziarist englez în Basarabia

...Sir Harry Brittain, președintele sindica-
...tului ziaristilor engli. zi, a plecat Marți seara
...din Chișinău spre București.

...Luni oaspeții englezi au vizitat mănăstirea
...Kurchi (Orhei); Marți comuna Vadul lui
...Vodă pe marginea Nistrului, unde Sir Harry
...Brittain a luat o serie de fotografii.

...Dl Brittain a declarat că părăsește Basa-
...rabia cu certitudinea că în țara noastră este
...liniște perfectă și că populația este multu-
...mită.

Guvernul francez încheie nego- cieri comerciale cu Germania

...Paris, 25. — [La consiliul de miniștri,
...care a avut loc alături, dl Herriot a făcut
...o expunere a lucrărilor dela Geneva. Consil-
...iul de miniștri a aprobat apoi lista mem-
...brilor delegațiunei însărcinată să negocieze
...încheierea unui tratat comercial între Franța

și Germania. Dl Clementel, ministrul de finanțe
...a făcut o expunere completă a măsurilor
...pentru echilibrarea budgetului.

...Dl Herriot, fiind interviewat, după termi-
...narea consiliului de miniștri, privitor la
...chestiunea intrării Germaniei în Liga Nați-
...unilor, a răspuns că în această chestiune
...păstrează punctul de vedere pe care l'a
...expus la Geneva.

Criza presei românești

...Directorii ziarelor Argus, Adevărul, Aurora,
...Dimineața, Îndreptarea, Neamul Românesc,
...Le Progrès, Rampa, România și Timpul,
...întruși în ziua de 15 Septembrie a. c. în
...birourile ziarului „Argus” pentru a cerceta
...și hotărî măsurile urgente pentru înlăturarea
...primejdiei ce amenință existența presei ro-
...mâne, au stabilit următoarele:

...Având în vedere criza acută prin care
...trece întreaga presă românească, criza care
...a pricinuit dispariția a numeroase ziare și a
...făcut ca cele ce au putut rezista să ducă o
...existență precară, în dauna intereselor cul-
...turale și naționale cari cer astăzi o presă
...românească înfloritoare, plină de prestigiu
...și de autoritate:

...Având în vedere scumpetea generală care
...se găsește în plină creștere și e departe
...încă de a fi ajuns limita parității mondiale,
...cum de altfel au recunoscut-o în mod public
...atât dl ministru al domeniilor, cât și acela
...al industriei:

...Având în vedere urcarea extraordinară a
...prețurilor tuturor materialelor întrebunțate
...la imprimarea ziarelor, urcare provocată în
...bună parte de ridicarea tarifului vamal și
...care depășește cu mult indicele general de
...scumpete:

...Având în vedere noua urcare a taxelor
...de transport pe C. F. R. și a tarifelor po-
...stale, tarife și taxe cari vor fi în curând
...urcate, după cum se anunță, ridicând la 40
...bani transportul pentru fiecare foaie de abo-
...nament:

...Având în vedere sarcinile noi impuse
...ziarelor prin urcarea salariilor lucrătorilor
...tipografi hotărîtă, precum se știe, pentru
...ziua de 1 Octombrie:

...Având în vedere concurența pe care
...o fac presei românești ziaarele minori-
...tate și publicațiile străine cari, prin
...prețul lor urcat și deci prin remiza
...mai mare, ademenește pe vânzătorii
...mai mult decât ziaarele românești:

...Având în vedere faptul că dacă nu

...s'ar lua grabnice măsuri de apărare,
...ziarele s'ar vedea silite să-și reducă și
...mai mult formatul, ceace ar avea ca
...urmare pe de o parte concedierea unui
...mare număr de ziaristi, pe de altă
...parte punerea presei românești într'o
...situație de inferioritate față de presa
...minoritară care, prin prețul mai urcat
...al ziarelor, se menține mai ușor și
...poate face față cerințelor de progres:

...Având în vedere, în fine, că salvarea din
...criza cumplită de astăzi nu se poate realiza
...decât printr'o acțiune comună și solidară:

...Ziarele mai jos semnate, după ce au
...examinat întreaga problemă și au discutat
...diferitele soluțiuni ce s'au propus, au ho-
...tărît, de comun acord și în mod solidar,
...că singura soluțiune care se impune cât
...mai urgent este sporirea prețului gazete-
...lor, în așa fel ca prețul minim de vânzare
...să nu fie sub trei lei.

...Ca atare ele decid ridicarea prețului de
...lei 2 la 3 lei, cu începere dela 1 Octom-
...vrie. Ziarele vor fixa prețul acesta dela
...numărul purtând data de 1 Octombrie.

...Ele fac un apel călduros către toate zia-
...rele din Capitală și din provincie ca să se
...realizeze această hotărîre, ca la un act de
...solidaritate, care se impune pentru salvarea
...presei românești, pentru consolidarea ei și
...pentru crearea posibilității de a da ziarelor
...desvoltarea cerută de necesitățile României
...Mari.

...In același timp își exprimă dezideratul
...constituirii unui sindicat al tuturor ziarelor
...românești pentru apărarea intereselor co-
...mune și pentru ridicarea nivelului cultural
...al presei.

Argus	Neamul Românesc
Adevărul	l'Orion
Aurora	Le Progrès
Dimineața	Rampa
Îndreptarea	România
Timpul	

FOILETON

Vârcolacul

...Una din cele mai plăcute fizionomii ale
...orasului e Conu Costache.

...Cei de-o vârstă cu el spun că are a-
...propoe șaptezeci de ani, dar traiul fără
...necazuri pe care l-a dus, stărică frumoașă,
...nevasta iubitoare ca o soră, doi copii ajunși
...bine și mai ales firea lui bună — l-au pă-
...strat voinic, sprinten la mișcări și vioiu la
...minte, de nu-i dai nici cincizeci de ani.

...Istoriește cu un farmec și cu un huz,
...care-i adună împrejur galerie, de câte ori
...deschide gura să spună câte una și, fiind un
...om umblat prin străinătate, și mai fiind
...și vânător, știe fel de fel de com diu.

...Ast om bun ca pâinea, totdeauna zâm-
...bitor, care răspunde dintr'ânsul valurii de
...veselie, devine acru și stîfos de câte ori s'o
...întâmplă să-i mergă rău la preferență, sin-
...gurul, dar zilnicul joc de cărți care-l joacă.
...Și nu se supără de sgărânie, că nu e sgăr-
...cît, dimpotrivă e larg la mână, dar așa e
...firea lui.

...Cum s'o întâmplă să intre de două ori
...pe rând și Por necăji și partenerii, se su-
...pără foc. Toate li par rele: dulceața acră,
...cafeaua prea dulce, apa prea rece, lampa
...prea mică, tibișorul neascuțit; tipă la bău-
...tul care-l servește; schimbă scaunul că
...scărțâie; trânteste cu pumnul în masă de
...sar sfșnicile; aruncă celor care fac haz pri-

...viri de ucigaș peste ochelari, — mă rog o
...supărare grozavă, toată supărarea de care
...e în stare un om care n'a avut alt pe ce să
...și-o cheltuiască.

...Partenerii îl cunosc și știu că la cinci
...minute după sfârșitul partidei, ast om o
...să devie iar bunul, plăcutul și haziul Cono
...Costache.

...Dacă stai lângă el, când o juca prefa-
...ranța, să te scoți cum o intra o dată, să
...n'astepti să-ți zică: „mai scoală-te, neiculță,
...că n'ai uscat”.

...Ziseșe într'o zi, după două intrări,
...uniua nu care chiar atunci făcuse cu-
...noștință și care nu se urcea de lângă
...dânsul:

— Iartă-mă, domnule, dar eu cred în
...vârcolaci. Asta e joc și de fizionomie. Eu
...d'abea pot să-mi compui fizionomia
...mea, p'a dumitale nu pot s'o compuii.
...Mută-ți te rog, scaunul mai așa. Merci. Nu
...te supăra.

...D'atunci celor cari fac galerie la joc le-a
...rămasesc numele de vârcolaci, și în odaia
...unde joacă Conu Costache mișună vârcol-
...laci, că, dacă-i merge bine, e grădina
...și-i ascultă cu drag, — dacă-i merge rău,
...trec din apropierea lui și fac haz de cum se
...supără.

...Astăseară sindrofie la prefectul. In salon

...dansează domnișoarele; în alte odăi partide
...de cucoane; aici masa de prefă unde joacă
...Conu Costache cu alți trei, între care pro-
...curorul, jucător șiret, care are un dar deo-
...sebit de a-l scoate din răbdări; împrejur
...galerie numeroasă.

...Conu Costache pierde; e foc, dar se stă-
...pânește, nu-și poate da drumul supărării, —
...alături sunt cocoanele. Ceilalți sunt pe la
...mijlocul talonului, el abia a scos șase și e
...intrat în căsuță cu treizeci...

...In vremea asta o cucoană bătrână se
...apropie. E moldoveancă, mama doctorului
...Ionașcu. In un scaun și se așează lângă Conu
...Costache, cu liniștea și seninătatea bătrâni-
...lor, care nici nu văd nici nu prea aud bine...
...Și stă.

...Din când în când pune, cumințe lui Conu
...Costache câte o întrebare, care se potrivește
...peste turburarea lui ca unde lemnul peste
...jăratec.

— Ce frumos trebuie să fie la moșie la
...mata acu. Coane Costachi.

— Frumos coană Raluco, răspunde el,
...silindu se să zâmbească — și se mai scrie
...cu 18 în căsuță.

— Merji adese, că-i tari în apropiere.

— Am fost și azi, coană Raluco.

...Nu se poate descrie deosebirea dintre
...liniștea cu care coana Raluca își numără
...măntăniile și furia cu care Conu Costache
...face cărțile.

— Is frumoase grăile, Coane Costachi?

— F... f... frumoase, coană Raluco, răs-
...punde el, băgându-și mâinile între gât și

DOI SODALI (CALTE) romani de lacatus pentru cladiri...

Ore de GIMNASTICA si DANSURI CLASICE...

Dr. EMERIC UNGAR absolvent de conservator...

VECINICA TINERETE ajunge orice femeie...

MIERE cumpara in ori ce cantitate firma...

INSCRIE la scoala de menaj din Oradimare...

ARANJAMENT de MAHAGON, potrivit pentru salon...

Aviz!

Am onoare a aduce la cunoastinta onor. public...

mechanic si lacatuserie

in orasul Arad, Str. Turnului Nr. 3...

JIGA HERETIU.

Scriptor de notariat,

care cunoaste limba statului sa cauta pentru notariatul Mandruloc...

In 1 Octombrie se deschide Magazinul de articoli de jocar si blănărie al firmei S. EISENSTAEDTER

TARG MARE DE TOAMNA

la Magazinul de moda ORIENT

ARAD :: Strada Vasile Alexandri (Salacz-u.) :: ARAD

- 1 metru Stofa de lana pentru dame 130 cm. lata Lei 165.-
1 metru Stofa de lana pentru costum 140 cm. lata Lei 275.-
1 m. Stofa de lana p. domni 150 cm. lata Lei 190.-
1 m. Stofa de raglan pentru barbati 150 cm. lata Lei 290.-
1 m. Lana curata, Camgarn Lei 450.-
1 m. Stofa engleza, blumarin inchis 150 cm. lata Lei 550.-
1 m. Stofa vargata cu mat. 140 cm. lata Lei 375.-
1 metru de panza buna 42.-, 1 metru Zefir de ata 45.-, Ciorapi de dame din zăbranic francez 98.-
Lei. Blănărie, Veloururi adevarat engleze, Cocimene, Coveroaturi engleze, Chifon veloururi, Plișchuri de sil, stufe fine negre și Tegethof. Crepe de chin-uri. Toate cu pret insemnat redus. Depozit permanent și mare in stufe engleze pentru domni. Trimite mostre de proba provinsi in ta: „ORIENT” Arad.

PROGRAMUL BAILOR „SIMAY” Băile cu aburi deschise. Pentru dame: Marșia ziua in...

Trăsuri pentru copii

in cea mai buna calitate si etina. Primim tot soiul de reparaturi de trasuri...

ATELIER de TRASURI p. COPII

Arad, Strada Simeon Balint (Dessewffy) Nr. 19.

La notariatul cercual Ciuciu, se cauta un practicant bun in curent cu toate agendele unui notariat...

Insertii se primesc la Administratia ziarului.

De vânzare

in Pecica-romana un plug cu motor (benzina) 40 cai putere, cu trei fiere. Adresa la Administratia ziarului.

Cu onoare aduc la cunoastinta on. damelor din Arad si jur, ca dupa mai multi ani de studiu din străinătate, mi-am deschis

salon de croitorie de dame

dupa moda engleza si franceza in Arad, Str. I. P. Desianu (Revai) 13.

unde se pregătește cele mai elegante paltoane, costume cu cele mai moderate preturi

Cu stimă: SPITZER ERNA.

Bucătărie de prima clasă in restaurantul de nou transformat al lui

MAYER se capata abonament

ieftin. in Arad, Strada Bucur Nr. 3.

Reflexii

De vorba cu o masa din cafenea

Arad, 26 Sept.

Cafeneaua in care intrasem era infesata de o lume pestrita. Unii beau, altii ascultau muzica, care se straduia lamentabil sa interpreteze o opera...

Atunci s'auzi discuti; s'auzi cum se mint unii pe altii, bārfind pe cei absenti; s'auzi cum cei ramasi la masa critica pe cel care a plecat.

Scrisori timisorene

Schițe satirice *)

Don' Spriti!

Nu-l cunoasteti? Pacat! Atunci sa vi-l prezentam. Don' Sprit e cea mai originala mutra de soricar din Timisoara. Are indaritul sau o bogata activitate aventuriera...

regnul antropologic, inca o insusire care il scoate din zoologie, e felul de viata ce si-a propus sa duca. Decand s'a in scris in registrele biroului populatiei, Don' Sprit afirma o linie de conduită, care sfidează cronometrul...

cămașă, și trăgând cât poate ca să-și lărgească gulerul... Joc inchis, procurorul il joacă de sub as, Conu Costache intră de două ori la șapte carale. Ai până acolo o șose tari bună. D...d...da, Coană Raluco.

jocuri ghintuite, se alege cu cinci. Bunoară acum: un as și un mariaj tăiate. Intraie patruzeci și opt! Dar lăcușorul șela din stânga, mai este coane Costăchel? M...m...mai este, coană Raluco. Văjăe pe postav periuta cu care șterge șirul întreg de intrări și le scrie la un loc 94 țifre de-o palmă.

burlacilor timisoreni prezidată odă fostul primar al Vidrighin. Cotte membru i-o va plăti probabil to specială de Artilerie, care la simpatica ocrotire. Dar in timpul din urmă, Don suferit o eclipsă, a părăsit Timisoara...

Constatari fugite

Arad, 26

La adunarea sectiei clujene a pu maghiari, tinuta la Cluj in ultimul unuia din membri sectiunii a făcut ungrime să nu facă deosebire între cratic și burghezime, între catolici, evangreli, căci discordia de clasă și conde nu poate de-ât să strice națiunii (a liniștite).

Invita apoi populațiunea minoritară respecta sărbătorile ortodoxe pentru reia lor este păgubitoare. (In scria fiecare minoritar in parte are dreptie sărbătorile catolice, reformate, etc.)

Ca culme, protestează împotriva no firmelor de prăvălie în românește, grija să adauge ca nici cele ungru sunt oprite, considerând ca foarte no ordonanța prefecturilor de poliție, mele să nu fie scrise într'o românește ciată, batjocuroasă.

Nu este vorba ca firmele să fie no academice cum ironic spune vorbim „poliția nu trebuie să fie paznicul fiei academice”, dar puțin simț ca o firmă să fie corect scrisă. Vom cita aci câteva probe de multe orase, ca să se vadă, dacă o nea redactare, nu este o vădită adresată limbii de stat:

Fabrică de albumeală (de albitur). Intreprindere cu pompă și mormană cadavre în coșinghe diversiv.

Sotitate evreiască de marmar evrei. Chemeșe și nădragi la măsură de Se cufetează paploane și salte.

Magazin cu heine și gôte, această mai există și astăzi in Arad pe tianu.

Si acum intreb pe oricine ar avea o mică pretenție cu privire la respectarea timbi — să nu vorbim de cea oă dacă o astfel de schimonosire, nu a rența unei intenționate batjocuri. Pe nu ne inchipuim, că cine are buna țiuine să-și facă o firmă ca lumea, să sească pe cineva care să i-o redactat se cade.

Dar ne gândim, alt mijloc să ne negășind, recurg la această cale.

I. Al. Brătescu-Va

Strigăte in toa

Iubitei

Apleacă-te și-ascultă cum in p Sosește toamna 'n rapsodii barba Ca o nebună cu priviri bizare Și nu știu unde o să mă îndrept

Deacum, iubito, să ne despărțim Azi vreau să-ți sorb sărutul despărțim

Să ne uităm și să nu ne mai Plângem să stingem faciele Deacum, iubito, să ne despărțim

Congresul uniunii oraşelor din România

Intelegerii între primăria Capitalei şi primăria oraşelor Clujnaşu şi Clujnaşu s'a hotărât ca anul acesta adunarea uniunii oraşelor, să se ţină la Clujnaşu în zilele de 27 şi 28 Septembrie. Programul congresului va lua în considerare chestiunile inter-primăriei, precum şi chestiunile de ordine general al serviciului sanitar şi al salubrităţii oraşului.

Ordinea de zi:
1. Adunări generale s'a stabilit pentru anul 1925.
2. Deschiderea sesiunii.
3. Raportul de gestiune anul 1924.
4. Raportul de gestiune anul 1925.
5. Bugetul şi bilanţul anul 1925.

Discuţiuni noi în jurul proiectului de lege al unificării administrative faţă de modificările aduse în secţiunile Camerei.

D. ing. Sfintescu, directorul Cadastrului primăriei, secretarul Uniunii, va face o serie de comunicări edificatoare privitoare la regulamentele de construcţiuni.

D. dr. I. Costinescu, preşedintele Uniunii oraşelor, va expune chestiunea aprovizionării oraşelor cu alimente în deosebi cu pâine şi lapte.

Chestiunea unificării şi majorării salariilor funcţionarilor administrativi va fi expusă de d. dr. Coriolan Bucica, primarul oraşului Oradea-Mare.

Afară de aceste chestiuni, desbaterile congresului vor fi ocupate de o serie de comunicări făcute de delegaţii oraşelor membrii în uniune.

Luni 29 Septembrie, congresul se va închide printr'un banchet oferit membrilor uniunii de către primăria oraşului Clujnaşu.

INFORMAȚIUNI

Administrative
în mod deosebit pe toți noștri, fie din localitate, fie din străinătate, să ne încuștințim când văd o neregularitate în primirea regulată a ziarului.

Balul Presei
Sindicatului Ziaristilor din Oltenia-Banat, care are loc mâine Duminică, în sala „Crucea Albă” are drept scop să atragă atenția sezonierilor.

Studentii turci în România
Cu vaporul „Regele Carol” au sosit azi dim. din Constantinopol 60 studenți turci. La debarcader, ei au fost întâmpinați de către dl Ciupencescu din partea comisiei interierim. Cele din partea comunității turcești, Haidar-Bey, consulul Turciei, iar din partea autorităților, dl Ștefu prefectul poliției.

Studentii au vizitat casinoul. Recepția oficială a avut loc la orele 9 în sala hotelului „Regina”, unde a luat cuvântul dl N. Negulescu prefectul județului.

La orele 12 a avut loc un banchet la hotelul „Regina”.

După amiază studenții turci au plecat spre București.

Primirea patriarhului dela Ierusalim
Patriarhul mormântului din Ierusalim, na Dumanos, a sosit aseară în Clujnaşu.

Procesul studentului Moța
Se judecă zilele acestea la Curtea de jur procesul studentului Moța — fil. Sf. Sale părintele Ion Moța din Orăștie — acuzat de „crimă săvârșită, dar neisbită”. Tânărul Moța a tras un foc de armă, chiar în închisoare, asupra fostului său tovarăș de luptă, de ideal, de muncă și de necaz Vernichescu. Vernichescu a fost rănit; a ieșit din spital apoi vindecat, refăcut moralmente regretând fapta că a trădat o prietenie și a îndoiat-o cu inexactități.

Faptă laudabilă
Pompierul Micoroi din serviciul Corpului Pompierilor orașului Arad, a găsit în apropierea gării Nadab în ziua de 22 Septembrie a. c. un portofel cu diferite acte pe numele dlui deputat din Ineu Dârlea și suma de 2230 lei.

Pompierul cinstit a prezentat acest portofel Prefecturii de Poliție, pentru a fi redat proprietarului.

Un bufet bine asortat
La mâncări și băuturi alege să fie pus la dispoziția vizitatorilor balului Presei ce va avea loc mâine seară Duminică, în sala „Crucea Albă”, până la ziua.

Vizita ziaristilor cehoslovaci
Programul primirii celor 16 ziaristi cehi cari vin să ne viziteze țara:
8 Octombrie: sosirea Oradea-Mare
9 Octombrie: sosirea Oradea-Mare personal 356 la 4-24;
Arad la 9 (gustare); plecarea Arad
10 Oct.: sosirea Timișoara; 10 Oct.; plecarea Timișoara; 11 Oct.: sosirea Reșița
11 Oct.: (automobile)
Anina; plecarea Anina mixt 1068 la
12 Oct.: sosirea Oradea-Mare personal 356 la 4-24;
12 Oct.: plecarea Oradea-Mare personal 356 la 4-24;
13 Oct.: sosirea la P. Olt 102 acc. 217;
14 Oct.: sosirea la P. Olt 102 acc. 217;
15 Oct.: (autom.); R. Vâlcea-Călimănești-M. Turcului-Malaia-Siliștea (noaptea);
16 Oct.: sosirea la P. Olt 102 acc. 217;
17 Oct.: sosirea la P. Olt 102 acc. 217;
18 Oct.: sosirea la P. Olt 102 acc. 217;
19 Oct.: sosirea la P. Olt 102 acc. 217;
20 Oct.: sosirea la P. Olt 102 acc. 217;
21 Oct.: sosirea la P. Olt 102 acc. 217;
22 Oct.: sosirea la P. Olt 102 acc. 217;
23 Oct.: sosirea la P. Olt 102 acc. 217;
24 Oct.: sosirea la P. Olt 102 acc. 217;
25 Oct.: sosirea la P. Olt 102 acc. 217;
26 Oct.: sosirea la P. Olt 102 acc. 217;
27 Oct.: sosirea la P. Olt 102 acc. 217;
28 Oct.: sosirea la P. Olt 102 acc. 217;
29 Oct.: sosirea la P. Olt 102 acc. 217;
30 Oct.: sosirea la P. Olt 102 acc. 217;

Procesul studentului Moța
Se judecă zilele acestea la Curtea de jur procesul studentului Moța — fil. Sf. Sale părintele Ion Moța din Orăștie — acuzat de „crimă săvârșită, dar neisbită”. Tânărul Moța a tras un foc de armă, chiar în închisoare, asupra fostului său tovarăș de luptă, de ideal, de muncă și de necaz Vernichescu. Vernichescu a fost rănit; a ieșit din spital apoi vindecat, refăcut moralmente regretând fapta că a trădat o prietenie și a îndoiat-o cu inexactități.

Moța în timpul acesta a stat în pușcărie a fost bolnav, și acum se înfățișează judecătorilor populari.

Juriul popular ține seamă de împrejurările în care a săvârșit fapta, care nu și-a stăpânit îndajuns reacționările sufletești, într'un moment de revoltă.

Justiția populară nu ocroteste crima, dar în același timp ne pune zăgăz de îndreptare celor cari recunoscându-și și regretând fapta brutală, se silesc să fie folositori prin munca lor, obștii.

Cinematograf
(x) Cinematograful „Apollo” rulează astăzi, Sâmbătă, pentru prima dată pe ecran un cel mai senzational film „Drumul spre fericiere” D. W. Griffith, tatăl-maestru al „Nașterii unei națiuni” și a altor multe filmuri uriașe engleze, aranjatorul mare și neîntrecut de filmuri cum alte în lumea întreagă nu sunt, în acest film a pus tot ce a avut mai bun — putem zice — în el. Toate dramele mărunte și frapante se petrec în această a doua parte a filmului așa că pentru publicul privitor va rămânea ceva ce nu se șterge o viață, sguđurile sufletești ce le vede aci. Marea dramă se petrece în cursul actului al 11-lea. În tot decursul actului e un uragan teribil și eroina piesei Lilian Gish, după multe suferințe și încercări se aruncă într'un fluviu plin cu table de ghiță. Zăce inconștientă pe o placă de ghiță, care ne conține se frânge în bucăți pe la margini și tocmai înainte de cursul repede al unui cataclazmă li succede să scape și să afle *drumul spre fericiere*. Istoria filmurilor nu cunoaște alt film cu atata frumusețe de dramă, ca aceasta. Partea aceasta a doua a filmului va rămâne în program de Sâmbătă până Miercuri în programul cinematografului „Apollo”. Filmul va fi precedat de alt film numit „Zigotto”, îndărătul *cu-liselor*.

(x) Vine! „Două suflete”, romanul lui Richard Voss în film. Cu contesa Agnes Eszterhazy în rolul principal.

Casă nu uitați! Atelierele de croitorie de domni al lui ALOIS FRIEDMANN, se află sub Nr-ul 6 Str. Matei Corvin.

Cinematograf
(x) Cinematograful „Apollo” rulează astăzi, Sâmbătă, pentru prima dată pe ecran un cel mai senzational film „Drumul spre fericiere” D. W. Griffith, tatăl-maestru al „Nașterii unei națiuni” și a altor multe filmuri uriașe engleze, aranjatorul mare și neîntrecut de filmuri cum alte în lumea întreagă nu sunt, în acest film a pus tot ce a avut mai bun — putem zice — în el. Toate dramele mărunte și frapante se petrec în această a doua parte a filmului așa că pentru publicul privitor va rămânea ceva ce nu se șterge o viață, sguđurile sufletești ce le vede aci. Marea dramă se petrece în cursul actului al 11-lea. În tot decursul actului e un uragan teribil și eroina piesei Lilian Gish, după multe suferințe și încercări se aruncă într'un fluviu plin cu table de ghiță. Zăce inconștientă pe o placă de ghiță, care ne conține se frânge în bucăți pe la margini și tocmai înainte de cursul repede al unui cataclazmă li succede să scape și să afle *drumul spre fericiere*. Istoria filmurilor nu cunoaște alt film cu atata frumusețe de dramă, ca aceasta. Partea aceasta a doua a filmului va rămâne în program de Sâmbătă până Miercuri în programul cinematografului „Apollo”. Filmul va fi precedat de alt film numit „Zigotto”, îndărătul *cu-liselor*.

(x) Vine! „Două suflete”, romanul lui Richard Voss în film. Cu contesa Agnes Eszterhazy în rolul principal.

Casă nu uitați! Atelierele de croitorie de domni al lui ALOIS FRIEDMANN, se află sub Nr-ul 6 Str. Matei Corvin.

Măine seară
La balul Presei din sala „Crucea Albă” toată elita Aradului și-a dat întâlnire.

Culesul viilor
în promontoriul comunei Măderat se va începe la 29 Septembrie 1924.

Macedonenii din Viena condamnați la moarte
În legătură cu asasinarea lui Tudor Alexandroff, mai mulți membri din mișcarea macedoneană au fost osândiți la moarte de către organizația internă revoluționară iar sentințele de moarte întru cât cei condamnați au putut fi ajunși, au fost executate. Printre cei condamnați la moarte se află și câțiva macedonenii, cari sunt actualmente în Austria și anume Ciulew, Vlahov și Harlakow.

În Sofia se răspândise șvonh că emisari au și plecat spre Viena spre a executa sentințele de moarte. Poliția de aci a ordonat prin urmare o supraveghere de aproape a bulgarilor cari intră în Austria, dar până acum nu s'a observat încă nimic. Traficul de călători din Bulgaria este destul de slab în ultimul timp. Unele persoane care au sosit zilele acestea aci având arme, au fost reținute și predate parchetului. Cei cari nu au împlinit condițiile de a intra în Austria, au fost împiedecați să intre.

Cei mai mulți dintre bulgari în contra cărora se proiectează atenție, au părăsit Viena, ceilalți vor pleca peste scurt timp. În cercurile oficiale se crede că orice încercări de violență în Austria ar avea efecte grave pentru compatrioții lor cari trăiesc aci.

Inchiderea expoziției dela Wembley
Guvernul englez a decis închiderea expoziției dela Wembley la 1 Noembrie. Expoziția va fi redeschisă în vara anului viitor. Guvernul a hotărât să nu mai dea nici un ajutor financiar expoziției.

Condamnarea unui calomniator ungar
Dl dr. Ghilea, directorul prefecturii din Tg. Mureș, publicase un almanah cu adresele tuturor autorităților și funcționarilor din Tg. Mureș.

Cu acel prilej dl Lenyi, primul-redactor al ziarului maghiar „Szekely Naplo” a găsit de cuviință să publice un articol în zisa foaie, arătând printre altele că dl Ghica a omis să puie taxa cu care „autoritățile se pot mitui”.

Dl Ghilea a dat în judecată pe calomniator, care a fost condamnat de tribunal, la 15 mii lei amendă.

O recreațiune
din cele mai plăcute vor avea participanții la balul Presei de mâine seară, în sala „Crucea Albă”.

Se va face muzică, de către artiști recunoscuți, literatură și artă dramatică.

Apoi, la orele 10 se va deschide balul. Se va dansa până la ziua, vor fi bătaie de flori, serpentine, confetti, regina balului și diverse surprize.

Cinema
x Romanul lui Emil Moreau, fiul Madamei Sans Gene, e premiera de mâine dela cinema „Urania”.

În acest aemirabil și istoric film se arată publicului un episod din viața lui Napoleon, iar filmul ca atare e cea mai puternică alcătuire a artei italiene în filmuri. Rolul greu și obositor al Madamei Sans Gene îl joacă Hesperia, o artistă clasică italiană, cu o atâta perfecțiune în cât toate zierele din lume și criticii lor, o consideră pe dânsa de cea mai perfectă personificatoare a Madamei Sans Gene. Tovarășii de scenă ai Hesperiei încă sunt dintre cei mai distinși în ale artei. Rularea filmului ia în considerare un timp de două ore întregi și de aceea acest film în mod excepțional, în zilele de lucru la 5, 7 și 9 ore p. m., iar în cele de Duminică la 3, 5, 7 și 9 ore p. m.

Filmul va rămâne în program până Marți. Din cauza îmbulzelei, care e de prevăzut e lucru cuminte ca fiecare să-și asigure biletul cât mai curând. Biletele se pot căpăta la cassa cinematografului între orele 10—12 după masă dela 4 ore, iar Duminica înainte de masă între 10 și 12 și după masă dela ora 2 în sus.

Serbările dela Nădlac

Reuniunea pompierilor voluntari din Nădlac aranjează, sub înaltul Patronajul al Domnului Inspector General Ioan Georgescu Prefectul județului și orașului Arad și sub Preșidența de onoare a Domnului Ludovic Fazekas, prim-preștor, la 28. Septembrie a. c. Ziua pompierilor, cu concursul reuniunilor pompieri din județ și vecinătate, — cari vor participa la întrecere — se aranjează serbare populară, împreună cu petrecere de cules de vie. Program: 1. La ora 6 dimineața: Deșteptarea cu muzica, 2. La ora 9 a. m. Participare în corpore la serviciul divin, 3. La ora 10 a. m. Începutul întrecerilor pe Piața Unirii, 4. La ora 1 p. m. Masa comună, 5. La ora 2 p. m. Serbare populară cu dans pe Piața Unirii, 6. La ora 7 seara Muzica de turn, rachete cu foc și tablouri vivante, 7. La ora 8 seara Petrecere de cules de vie în toate încăperile dela „Hotel Panonia” și „Hotel Slovac”.

Amanările din armată pentru complectare de studii

Articolul 85 din regulamentul legii de recrutare în vigoare a fost complectat astfel:

„În timp de pace, tinerii cari cad în prevederile art. 52 din lege, pot dobândi dela minișterii de război amânări succesive de câte un an pentru completarea de studii până la împlinirea vârstei de 27 ani. De asemenea vor fi amânați și acei tineri recrutați în condițiile art. 52 și 53 cari la prezentarea la școlile de ofițeri și subofițeri de rezervă vor dovedi că nu cunosc deajuns limba română spre a urma cu succes cursurile școlilor.

Tinerii din această din urmă categorie vor fi amânați câte un an, timp de doi ani, pentru a învăța limba română.

Acei ce nu vor satisface această condițiune nu vor fi primiți la școli și nici nu vor obține certificate de ofițeri și subofițeri de rezervă.

Sindicatul Ziaristilor din Oltenia-Banat și A. Z. R. Arad

Salonul Hotelului „Crucea Albă” Duminică, 28 Sept. 1924 ora 9 seara MARE FESTIVAL LITERAR ȘI ARTISTIC și Mare Bai Deschis

IN PROGRAM:

MARTHA SCHWENK Renumita violinistă	Orchestra și Fanfara Militară	Profesorul LEO FREUND Virtuosul Pianist
LAURENȚIU NICORESCU Distinsul bariton liric	Bătaie de flori	HENRY MARCU Cunoscutul artist dramatic
ARON COTRUȘ: Literare	Serpentine Confetti Kermessa	AL. RIOȘEANU—DOLJ Ziarist. Causerie: 7 fabule
NUMEROASE surprize Luminația à giorno		

ALEGERIA REGINEI BALULUI PRIN VOT SECRET
Diferite premii pentru Doamne și Domnișoare
BUFET SPECIAL

Biletele plasate pentru această serbare, purtând titlul Palatului Cultural, sunt valabile la „Crucea Albă”
Biletele de intrare se găsesc de vânzare la organizatori și la Librăria Diecezană din Arad

Intrarea Generală 100 lei de persoană.
Biletele de favoare sunt cu desăvârșire suprimate.

Lucrările Ligei Națiunilor Industria engleză este neliniștită de efectele înțelegerii franco-germane

LONDRA, 25. — Primul ministru a primit astăzi o deputație de peste 40 reprezentanți ai industriei textile din Lancashire. Aceștia au arătat efectul dăunător pe care l-ar avea asupra exportului articolelor de bumbac britanice încheierea eventualului acord franco-german prin care Germania prevede înlesniri speciale vamale la import pentru produsele textile provenite din Alsacia.

Industriașii delegați au atras atenția primului ministru asupra depresiunii prelungite de care a avut să suferă industria bumbacului în Britania, cerându-i ca să întrebunțeze toate mijloacele pentru ca această ramură a industriei să fie pe viitor ferită de neajunsurile care ar pune-o într'o

situație neprielnică față de industria bumbacului din celelalte țări concurente. Industriașii cer ca primul ministru să străduiască ca în orice nou tratat încheiat de Germania să se prevadă pentru Marea Britanie același tratament favorabil ca și pentru orice altă națiune privilegiată.

D. Macdonald a asigurat delegația că industriașii bumbacului vor fi ținuți la curent cu măsurile ce se vor lua, cerându-le avizul în această chestiune.

Primul ministru va accorda săptămâna viitoare o audiență deputației minerilor, cari vin să expună efectul pe care planul de refacere Dawes l-ar avea asupra industriei carbonifere britanice.

Germania și Liga Națiunilor

BERLIN, 25. — În consiliul de miniștri intrunit ieri la Berlin s'a hotărât în unanimitate ca Germania să continue demersurile pentru intrarea cât mai neîntârziată în Societatea Națiunilor. Un comunicat german arată că o condiție absolută pentru intrarea ei în Liga Națiunilor ar fi aceea de a se acorda un loc permanent în consiliu. Comunicatul mai conține și semi rezerve destul de obscure privitoare la protecția minorităților, chestiunea Sarre și controlul militar. Lucree arătând că ministrul afacerilor străine va stabili definitiv când se va adresa Puteților reprezentate în Societatea Națiunilor — garanțiile necesare cererii de admitere a Germaniei în Liga Națiunilor.

„Times” scrie — în legătură cu aceasta — următoarele: „Dacă Germania vrea să adere la Liga Națiunilor ea trebuie să primească toate regulamentele prevăzute în acest scop și să nu declare că nu se simte definitiv legată prin articolele 16 și 17 din pactul Ligei Națiunilor”.

Demersul lui Nansen

GENEVA. — D. Nansen a avut o întrevedere cu delegația franceză privitor la admiterea Germaniei în Societate. D. Briand, președintele delegației franceze în urma plecării d-lui Bourgeois a declarat că de oarece chestiunea formează un capitol de seamă printre chestiunile ce urmează să fie discutate de guvern, răspunsul trebuie căutat la Paris, adăugă totuși că nu vede nici un motiv pentru care s'ar schimba punctul de vedere expus la Geneva de d. Herriot și anume că admiterea Germaniei trebuie să fie supusă regulilor comune, nefăcându-se nici o excepție și nici un privilegiu.

Un memorandum german

BERLIN, 25 (Rador). — Ziarele află din sursă oficială că guvernul german pregătește un memorandum care va fi supus prin intermediul legațiilor germane la 10 state care sunt reprezentate în consiliul Ligei Națiunilor. Acest memorandum se va ocupa cu chestiunile pe care guvernul german ar dori să le lămurească înainte de a lua o decizie definitivă privitor la cererea Germaniei de-a fi admisă în Liga Națiunilor. Un consiliu de miniștri se va ocupa în mod special cu acest memorandum.

CSÁRY orogier, bijutier și gravur în edificiul vis-a-vis cu Primăria
Depozit de clasorice și bijuterii.
Arad
ATELIER PROPRIU! Cumpără cu cele mai mari prețuri aur și argint.

Un depozit de muniții și explozibile clandestin în jud. Cetatea-Albă

— Perchiziții de-a lungul Nistrului —

Siguranța generală a făcut o descoperire senzațională în Basarabia. La 5 kilometri, de Cetatea-Albă se află localitatea Șaba, așezată pe limanul Nistrului. Comuna a fost întemeiată la 1822 de către moldoveni, cari au fost apoi alungați de guvernul rus. Pe la 1837, au fost aduși în locul lor niște coloniști din Elveția franceză cărora statul rusesc le-a dat în proprietate câte 65 ha. pământ.

În această localitate, care pare foarte liniștită, bolșevicii însărcinați cu propaganda în Basarabia, au instalat un adevărat depozit de munițiuni, pentru teroriști.

Localitatea prezenta avantaje, fiind după cum am spus, așezată pe limanul Nistrului.

În acest depozit, s'au găsit explozibile foarte puternice ca: dinamită, ecrasită, fitil Briekford, o mare cantitate de iarbă de pușcă, cartușe, etc.

Bolșevicii au ales Șaba pentru depozitul lor de muniții, intru cât acolo sunt imense galerii subpământene, unde se păstrează vinurile, toată Șaba fiind o podgorie foarte importantă.

S'au făcut numeroase arestări și se cred. că se vor mai descoperi lucruri importante. Autoritățile au hotărât ca pe tot litoralul Nistrului să facă minuțioase perchiziții, căci se crede că depozite de explozibile și arme trebuie să fie ascunse în mai multe localități.

Autoritățile sunt convinse că și la Vălcov sunt asemenea depozite, de oarece s'a dovedit că uni dintre conducătorii de cooperative pescărești, pescari cu reputație și alții cari erau în strânsă legătură cu oficialitatea, făceau parte în același timp din bandele teroriste organizate de bolșevici, pe teritoriul nostru.

E de notat, că pescarii din Vălcov continuă să fie privilegiați ca pe timpul țarilor.

Acești pescari, aduși pe vremuri din regiunea Volgei în locul moldovenilor duși în inima Rusiei erau scutiți de orice dări. Astăzi chiar, statul percepe dela acești ruși 4 la sută procento la pescuit pe când românilor li se ia 20 la sută. Credem că față de sentimentele ce ne poartă această populație rusească, prietenă bolșevicilor, ar trebui să înceteze orice privilegiu.

Economice.

Aplicarea legii Minelor

— Exploatarea de cariere și ape minerale —

Direcțiunea aplicării legiilor miniere din ministerul de industrie și comerț a dat un ordin tuturor inspectoratelor miniere din țară cărora le pune în vedere că'n conformitate cu noul regim minier, controlul exploatarea carierelor, staturii sau particularilor a trecut în sarcina acestei direcțiuni.

Ordinul mai pune în vedere că, concesionarea arendarea sau exploatarea prin permise de extracție a carierelor se face conform prevederilor art. 230—234 din legea minelor.

Regimul apelor minerale este cel prevăzut de art. 220—228 din aceeași lege.

Deasemeni în baza art. 123 din legea exploatarea carierelor sunt datorii a plăți, ca impozit minier 1 la sută din produsul obținut, iar exoloatarea apelor minerale sunt datorii a plăți impozit minier 1 la sută asupra sumei încasate pentru băile

servite și vânzările efectuate la apemineralenămoluri și gaze, altele de cât hidrocarburele gazoase.

Exploatarea sunt datorii în conformitate cu art. 121, să declare în scris autorității miniere regionale cuantumul producțiunii extrase. Ei mai sunt obligați (art. 84) să fie registrele prevăzute de codul comercial, spre a fi cercetate cu prilejul impunerilor.

Abaterile dela aceste dispozițiuni sunt sancționate prin art. 143 comb. cu 138 și 144 în chipul următor: la prima abatere se va aplica de catre autoritatea minieră regională o amendă de 5000—10000 lei pentru întreprindere și 1000—5000 lei pentru conducătorul tehnic sau persoana responsabilă.

În caz de recidivă amendă se poate îndoi de către însăși direcțiunea generală a minelor.

Depăgubirile de războiu pentru teritoriile alipite

Comisia centrală a despăgubirilor de războiu va ține ședință la ministerul de finanțe Miercuri, 1 Octombrie a. c. dimineața sub președinția d-lui Vintilă Brătianu, urmând a discuta modalitățile de repartizare a fondului de 50 milioane lei, destinat pentru plata despăgubirilor de războiu a dăunaților din Transilvania și Bucovina.

Consolidarea bonurilor de tezaur din Italia

Eri dimineață a avut loc la Banca Națională o constătuire la care au luat parte conducătorii acestei instituțiuni precum și d. Al. Constantinescu, ministru de domenii și d. Lahovari, ministrul nostru la Roma, care a pus în curent pe conducătorii Băncii Naționale, de modul cum s'a făcut consolidarea bonurilor noastre de tezaur aflate în Italia. Discuțiile au continuat apoi cu privire la criza acută de numerar ce se resimte atât de mult pe piața noastră.

Situația târgului de petrol în Polonia

Evenimentul de seamă al săptămânii trecute este greva lucrătorilor dela sondele din Polonia. Greva a venit cu totul pe neașteptate, după tratative pe chestiunea salariilor, cari au durat peste două luni. Conflictul a izbucnit fiindcă industria petroliferă invocând gravitatea crizei actuale, au refuzat să plătească sporul de 10 la sută, conform indexului, așa cum l-au plătit celelalte industrii.

Intr'adevăr, întreprinderile petrolifere din Polonia trec printr'o situație dificilă. Costul producției este extraordinar de urcat, ceea ce face, date fiind prețurile mondiale, să se lucreze aproape în pierdere. Cauza este adâncimea anormală la care trebuie făcute sondajele. Pe când înainte zăcămintele se găseau la 700—800 metri adâncime și câte odată și mai înainte, așa cum se întâmplă și acum în America întreprinderile polone trebuie să sondeze până la 1200—1300 metri și uneori chiar până la 1500 metri.

Din cauza grevei tranșacțiunile au încetat aproape complet pe piața polonă. Cartelul întreprinderilor n'a putut fi sta-

bilizat definitiv din cauza atitudinii neclare a rafinerilor de stat. Se speră că greva va exercita o presiune asupra tratativelor și va grăbi realizarea cartelului.

Devizele și valuta.

R a d o r, 26 Septembrie.

Zürich: Deschiderea: Inchiderea:		
Berlin:	125.50	— 125.50
Amsterdam:	203.25	— 203.15
New-York:	525.75	— 525.50
Londra:	2349.—	— 2347.50
Paris:	27.65	— 27.65.—
Milano:	2307.50	— 2307.50
Praga:	1575.—	— 1575.—
Budapesta:	69.—	— 69.—
Belgrad:	737.50	— 735.—
București:	272.50	— 270.—
Varșovia:	101.—	— 101.—
Viena:	7495.—	— 7420.—

București Inchiderea: Paris 10.45, Londra 864, Berlin—, Newyork 196.—, Milano 861, Zurich 37.25, Viena 28.—, Praga 590, Budapesta —

Valute: Napoleon 750, Marca de aur 46, leva 135, lira turcească 110, font englez 870, franc francez 11.30, franc elvețian 36.50, lir 850 drachma 350, dolar 196 —, coroana austriacă 27.—, coroana maghiară 25 —, so col 580, Marca polonă 35.—

Cețiți și răspândiți Tribuna Nouă

—

Campionatele naționale de atletism în Cluj. — Pronosticurile noastre

Arad, 26 Septembrie

Cercurile sportive spontane își îndreaptă privirea astăzi asupra Clujului unde încep luptele pentru campionatele naționale române. Exibițiile aceste cu atât devin mai interesante și importante cu cât dezvoltarea rapidă în unele ramuri din atletică va da concurenților ocazia să-și măsoare puterile pe piept. Dela înfăptuirea României Mari în Cluj acum se aranjează pentru a doua oară campionatele țării, la primul concurs s'au stabilit nu mai puțin de 14 recorduri noi în anul 1921, la celelalte ce au urmat însă în afară de câte un punct n'a fost atins nivelul concursurilor precedente. Cel din Timișoara a fost evidențiat prin rezultatul remarcabil a lui Uitz care a aruncat discul la 44 m. 38 cm. Durere simpaticele noastre atletice zace bolnav de timp mai îndelungat în spitalul din Lugoj — dat uitării aproape de toți aceia, cari îl sărbătoreau și-l preamăreau pentru rezultatul frumos ce l-a obținut. Dealtmă singurul om de clasă ce cu onoare a reprezentat culorile române în clubul „Universitatea“ din Cluj; . . . și cine știe dacă vreodată pista va fi onorată cu astfel de talentați și adevărați sportsmeni . . .

În sezonul acesta însă totuși vom putea avea câteva debuturi senzaționale, și dacă nu se arată vreo „stea“ nouă atunci, Bodea, Rusu, Peter, David, Storzbach, Kabat etc., vor fi eroii zilelor de concurs. Dela dispozițiile acestora vor depinde viețile recordurilor noastre. În alergările plat, pe distanța mică lupta se va da între Peter și Scarnegiu care s'a impus așa de frumos în concursul din Brașov, și dacă timpul anunțat la acel concurs se va repeta iarăși, atunci situația sigură ce se prezintă lui Peter se va clătina atât la 100 m., cât și 200 m.

La 400 m. Korom se afirmă dar Steinfeld, Kormos și Latter poate chiar și Kozovich mențin lupta.

800 m. și 1500 m. se vor atribui lui Kabath dacă nu vin și bucurștenii. Jean Dumitrescu și Velociviu nu sunt elemente de disprețuit. Dacă vreau, . . . pot.

Pentru distanțele mai lungi ca 5000 m.

și 10.000 metri se va da luptă inversunată — Belu neparticipând — Marton, Moldovan, Christescu au cuvântul ca forțe egale, condiția momentană va decide cui să-i revină titlu.

Saltul în lungime tot asemenea va prezenta o luptă frumoasă unde Storzbach, București și Ficher, Timișoara au întâietatea, se așteaptă nou record din lupta acestora. În locul al treilea Barabas, Stefan și Nemes recordor vechiu.

Saltul în înălțime este doar cel mai greu de precizat deoarece n'am putea sigur da ordinea clară cu care vor fi clasafi, Rusu, Peter, Stefan.

În triplu salt Storzbach fără adversar ca și David la greutate și disc dar n'ar fi surprindere dacă Morar dr. și Pop Zorila îi iau înainte.

Aruncarea suljei este lupta lui Corcan dr. și Ulbrich poate și record să înregistrează.

Stafetele vor fi prada cluburilor atletice, Cluj, Timișoara, Arad, Petrosani. În stafeta olimpică Universitatea din absenta lui Botiș nu va lua parte.

La garduri Nemes în 400 m. iar Scarnegiu pe 110 vor stăpâni.

Aruncarea ciocanului este cel mai sigur câștig a lui Bodea, deoarece cu 10—12 m. este mai bun ca ori cari alt concurent . . .

Deci fără adversar și poate totuși se va ivi recordul nou.

Dacă timpul favorizează vom avea aceste trofee frumoase și vom fi chiar mândri de rezultatele obținute care mereu dar sigur se apropie de nivelul celor europene, cu toate, că atletica trăiește viața mașterii și suferă de către aceia, cari au menirea s'o înalțe s'o protejeze.

Nurmi bate pe Ritola

La concursul ce s'a aranjat la Abao dela Olimpiadă și până acum Nurmi pentru primadată stă la start cu Ritola cei doi alergători minune, și atât pe 5000 cât și la 10.000 metri fenomenul Nurmi cu mai

bine de 100 m. învinge Olimpic.

Itată rezultatul:

- 5000 m.
- 1. Nurmi 14 m. 43 s
- 2. Ritola 15 m. 03 s
- 10.000 m.
- 1. Nurmi 30 m. 20.9
- 2. Ritola 30 m. 44.5

Poșta Red:

Index. („În atențiunea dșoa și telefon), Dta, iubite, dle în toarea foarte acruțătoare cr dela poșta :

„Când intră omul în birou impresia că se află în piață, în cupețelor. Fac o gălăgie nemiș domnișoare și aici tratează din personale, amoroase, aventuri oameni, stau ceasuri întregi în ce își pot da o scrisoare rece „Domnișoarelor“ este ma primul rând să asculte la pală ghiobiile cutării domnișor, ca prejurări sau interese ori din cuvinte dulci de iubire. De m soarele inclind ferestruța, ca s turbate, și bieți cetățeni aște darea unei cămilă, fără să i protesteze. Și dacă ar protest s'ar pierde între zidurile rizi de stropi de cerneală a poștei, testare n'ar găsi ecou în su ființe, deoarece, precum prosti perversul n'are mustrări de persoane nu vād gravitatea la mit și în loc ca să lucreze con lui cari îndeosebi în ziua de impregurări așa de grele, ele o șinoase la adresa poștei și cel regrtabile aceste fapte comis unor ființe fără suflet și jude ceei la cunoștința direcțiunii răspunderea d-tale. Așa făcând viciu interesului obștesc.

Ludovic Losonczy orologier și giuvaiergiu Mare depozit în tot soiul de bijuterii de aur articoli de argint, cuțite, linguri, furculițe. C Arad, Piața A. Iancu I. mari prețuri cumpără aur, argint și pietri

Reclama e sufletul comerțului

AUTOGEN
aparate cleitoare, desfașurătoare, ventiluri reducătoare, plăoane de tăiat și de lipit, pregătește și furnizează

KAISER și ROTH
Arad, lângă poșta centrală.

Tot aci se capătă praaf de lipit pentru fier turnat, în orice cantitate.

Diferite lucrări de metal primește spre executare: Eugen Balla și Fiul Intreprindere de lucrări de fier și metal Arad, Strada Episcopul Radu Nr. 7.

Lysiform
ESTE CEL MAI BUN DESINFECTANTII

Răspândiți Tribuna Nouă!

STOFE pentru studenți și bieu-marine, bune și ieftine, la firma: **Eisele**

UNIFORME PENTRU BĂEȚI DE ȘCOALĂ, RAGLANE ȘI PALTOANE la firma: Szanto și Komlos

Noutăți de toamnă în ghețe! In mare de pozit la: Frații Appony

Ciorapi dela 20—148 Lei pentru bărbați și copil dela 20 Lei. Mănuși 38 Lei. BOGYÓ A. Lucrări de mână. Mănușuri. Cel mai ieftin izvor de cumpărare

Primește vestminte și haine spre a le coase cu cel mai fin gust ALEXANDRU LISSEM salon de mo și francez Avram Ian

În atențiunea părinților din provinci! Cu prilejul înscrierii copiilor la școală cele mai ieftine ghețe pentru copii, pregătite de mine pentru bărbați, și femei, în magazinul me CZERNOCZKI, Arad.

Cel mai ieftin izvor de procurare la SCHUTZ Arad, Str. Eminescu unde e singurul de stoffe engle cum și toate accesoriile pentru croitori.

Soc. Comercială Anonimă a Agricultorilor din pe baza concesiunii Ministerului de Agricultură cumpără sămânță de lucernă și tri în ori ce cantitate.

Tractoare Fordson cu plug Oliver 7 transmisi FORD automobile de persoane, camioa, Fo ne, autobuse, toate piesele pentru Ford și Fordson sisteme cele mai nouă și mai derne se găesc în perman în magazia reprezentanților autorizafi „FORD MOTOR-COMPANY“ Intreprindere de Mașini și Automobile Arad, Strada Alexan Telefon: 112. Adresa telegrafică: Ablo (Rudolf Mosse 7021.)